Tin tức thế giới ngày Thứ bảy 30 tháng 10 năm 2021

Võ Thái Hà tổng hợp

Giáo hoàng tiếp tổng thống Mỹ

Trưa nay 29/10/2021 tổng thống Biden và phu nhân được giáo hoàng Phanxicô tiếp tại tòa thánh Vatican. Đây là lần thứ tư ông trao đổi với lãnh đạo của Tòa Thánh, nhưng là lần đầu tiên đặt chân đến Vatican trong cương vị tổng thống Hoa Kỳ. Báo chí không được mời tham gia cuộc trao đổi giữa đức giáo hàng và tổng thống Biden.

Mỹ thử nghiệm thành công động cơ lực đẩy siêu thanh

Reuters

Không quân Mỹ thử nghiệm phi đạn đạn đạo liên lục địa Minuteman 3.

Ngũ Giác Đài ngày 28/10 thử nghiệm thành công một động cơ rốc-kết đẩy vốn được thiết kế để phóng phi đạn mang vũ khí siêu thanh, Hải quân Mỹ cho hay.

Mỹ và các đối thủ toàn cầu đang tăng cường nỗ lực chế tạo các vũ khí siêu thanh- thế hệ vũ khí kế tiếp không cho đối thủ có thì giờ phản ứng và vô hiệu hoá các cơ chế đánh bại truyền thống.

“Chúng tôi đang đi đúng lịch trình thử nghiệm chuyến bay sắp tới của phi đạn siêu thanh thông thường,” theo Phó Đô đốc Johnny Wolfe Jr, Giám đốc Chương trình Hệ thống Chiến lược của Hải quân, người đứng đầu thiết kế của chương trình. Chuyến bay thử nghiệm sắp tới, kết hợp rốc-kết đẩy với vũ khí siêu thanh, sẽ diễn ra trước mùa thu 2022.

Quân đội Mỹ sẽ dùng phi đạn siêu thanh thông thường làm căn bản để phát triển những hệ thống vũ khí và các bệ phóng thích ứng với các đợt phóng phi đạn từ biển và đất liền.

Các công ty sản xuất vũ khí Lockheed Martin, Northrop Grumman và Raytheon Technologies tuần này cho biết chương trình vũ khí siêu thanh của họ đứng đầu thu hoạch hàng quý trong lúc thế giới tập trung chuyển qua cuộc chạy đua vũ trang mới về một lớp vũ khí đang trỗi dậy.

Myanmar: Phụ tá cấp cao của bà Suu Kyi bị kết án 20 năm tù

Reuters

Ông Win Htein được ghi lại trong một video hôm 2/2/2021, một ngày sau đảo chính.

Win Htein, một phụ tá cấp cao của bà Aung San Suu Kyi, nhà lãnh đạo bị lật đổ ở Myanmar, bị kết án 20 năm tù hôm thứ Sáu 29/10 về tội phản quốc, truyền thông và một trong những người thân của ông cho biết.

Win Htein, 79 tuổi, là người ủng hộ nhiệt thành cho bà Suu Kyi và cũng là một chính trị phạm bị giam giữ lâu năm trong những thập kỷ diễn ra cuộc tranh đấu đòi chấm dứt chế độ cai trị của quân đội.

Ông bị bắt sau cuộc đảo chính ngày 1/2, sự kiện đã khiến Myanmar rơi vào hỗn loạn và cũng chấm dứt một thập kỷ đất nước được điều hành tương đối dân chủ.

Con gái của ông Win Htein, Chit Suu Win Htein, bày tỏ trong một tin nhắn với Reuters: “Chúng tôi đã tiên liệu trước. Không có gì bất ngờ, nhưng biết tin về về bản án nực cười vẫn thấy buồn đau và phẫn nộ. Những kẻ gây ra sự bất công này sẽ phải chịu trách nhiệm về điều này ... Xin mọi người hãy cố gắng! Chúng ta sẽ thắng!"

Bà Suu Kyi, người cũng đang bị xét xử, bị cáo buộc về nhiều tội danh, bao gồm vi phạm các biện pháp phòng chống COVID-19, sở hữu bất hợp pháp bộ đàm, nhận hối lộ tiền mặt và vàng, kích động gây náo loạn công cộng và vi phạm Đạo luật Bí mật Chính thức.

Trong lời khai đầu tiên trước tòa hôm 26/10, bà phủ nhận cáo buộc về kích động liên quan đến việc đảng của bà công bố một bức thư hồi tháng 2 kêu gọi các tổ chức quốc tế không hợp tác với tập đoàn quân sự cầm quyền.

Quân đội cho biết họ giành lại quyền lực vì đã có gian lận trong cuộc bầu cử năm ngoái đưa đảng của bà Suu Kyi trở lại nắm quyền. Nhưng ủy ban bầu cử của Myanmar bác bỏ luận điệu đó.

Trước khi bị lật đổ, bà Suu Kyi đã lãnh đạo một chính phủ dân sự sau khi đảng của bà thắng lớn trong cuộc bầu cử năm 2015.

Nhưng quân đội đã làm đảo chính, đặt dấu chấm hết cho những bước đi trong nhiều năm tiến tới dân chủ và tăng trưởng kinh tế ở Myanmar sau nửa thế kỷ nằm dưới sự cai trị độc tài của giới quân đội và kinh tế bị trì trệ.

Mỹ kêu gọi Việt Nam trả tự do cho 5 nhà báo của nhóm « Báo Sạch »

Phát ngôn viên bộ Ngoại Giao Mỹ Ned Price lên tiếng về quyền tự do báo chí tại Việt Nam. Ảnh ngày 18/08/2021. Andrew Harnik POOL/AFP

Hôm qua, 29/10/2021, Hoa Kỳ đã kêu gọi chính quyền Việt Nam trả tự do cho 5 nhà báo công dân vừa bị kết án tù với tội danh « lợi dụng các quyền tự do dân chủ ».

Hôm 28/10/2021, một tòa án ở tỉnh Cần Thơ đã tuyên án tù từ 2 năm đến 4 năm rưỡi đối với 5 nhà báo của trang Facebook « Báo Sạch », chuyên viết về các vấn đề xã hội nóng bỏng và nạn tham nhũng ở Việt Nam. Các nhà báo công dân này bị đưa ra xét xử với tội danh « Lợi dụng các quyền tự do dân chủ xâm phạm lợi ích của Nhà nước, quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức cá nhân ». Lãnh mức án nặng nhất là Trương Châu Hữu Danh, người sáng lập trang « Báo Sạch ». Ngoài án tù, các bị cáo còn bị cấm hành nghề báo chí trong thời gian 3 năm kể từ khi mãn hạn tù.

Hoa Kỳ đã lên tiếng chỉ trích vụ xử này. Theo hãng tin AFP, hôm 29/10/2021, phát ngôn viên bộ Ngoại Giao Mỹ Ned Price cho rằng các bản án nói trên một lần nữa thể hiện một « xu hướng đáng lo ngại » ở Việt Nam, đó là bắt giam những người làm báo chí và mọi công dân « hành xử các quyền tự do ngôn luận và tự do báo chí ».

Trong thông cáo, ông Ned Price nhấn mạnh : « Nhóm nhà báo này chuyên làm những phóng sự điều tra về nạn tham nhũng và việc này dĩ nhiên không phải là một tội ác ». Thông cáo của phát ngôn viên bộ Ngoại Giao Mỹ viết tiếp : « Hoa Kỳ kêu gọi chính quyền Việt Nam trả tự do cho 5 nhà báo này và cho tất cả những người bị bắt giam một cách bất công, đồng thời để cho mọi công dân ở Việt Nam được quyền bày tỏ quan điểm một cách tự do mà không sự bị trừng phạt ».

Nhóm G20 họp thượng đỉnh với hai trọng tâm : Khí hậu và Covid

Tổng thư ký Liên Hiệp Quốc, Antonio Guterres đến dự G20-Roma. Ảnh ngày 30/10/2021. REUTERS - GUGLIELMO MANGIAPANE

Tại thủ đô Roma của Ý hôm nay, 30/10/2021, các lãnh đạo nhóm G20 họp thượng đỉnh để bàn về phòng chống đại dịch Covid-19, phục hồi kinh tế thế giới và nhất là chống biến đổi khí hậu. Riêng hồ sơ khí hậu được đặc biệt quan tâm, bởi vì sau Roma, các lãnh đạo nhóm G20 sẽ sang Glasgow, Scotland dự hội nghị COP26. Không có gì bảo đảm là trong hai ngày cuối tuần này họ sẽ đạt được đồng thuận về các cam kết chống biến đổi khí hậu.

Từ Roma, đặc phái viên RFI Dominique Baillard tường trình :

« Đại dịch Covid-19, vốn đã buộc nhóm G20 phải họp trực tuyến vào năm ngoái, năm nay vẫn là mối quan tâm lớn của câu lạc bộ các nước giàu nhất thế giới, bởi vì đại dịch này chưa chấm dứt. Do virus corona lại lây lan mạnh trở lại tại Nga và Trung Quốc, nên tổng thống Vladimir Putin và chủ tịch Tập Cận Bình đã không đến dự thượng đỉnh Roma. Ít ra đây là lý do chính thức.

Để có thể chấm dứt đại dịch Covid-19, nhóm G20 phải đề ra mục tiêu giống như Tổ chức Y tế Thế giới, đó là đạt tỷ lệ 70% dân số được chích ngừa từ đây đến giữa năm

2022, trong khi ở các nước nghèo hiện chỉ mới có 5% dân số được tiêm một liều vac-xin.

Một tham vọng khác cũng cấp thiết không kém, đó là chống biến đổi khí hậu. Hôm qua, tổng thư ký Liên Hiệp Quốc Antonio Guterres đã kêu gọi lãnh đạo các nước giàu có mặt tại Roma đi theo đúng con đường vào trước lúc khai mạc hội nghị COP26. Nếu có những thông báo táo bạo, thì đó sẽ là một bất ngờ thú vị tại thượng đỉnh này, có thể tạo đà cho hội nghị khí hậu diễn ra gần như cùng lúc.

Cũng tại Roma hôm qua, các bộ trưởng Tài Chính và Y Tế của nhóm G20 đã cam kết sẽ gia tăng hỗ trợ cho các nước nghèo và sẽ kềm chế đại dịch Covid-19 « ở mọi nơi và nhanh nhất có thể được ». Để đạt được mục tiêu của Tổ chức Y tế Thế giới chích ngừa cho 70% dân số thế giới từ đây đến giữa năm 2022, các bộ trưởng nhóm G20 hứa sẽ « kích thích nguồn cung cấp vac-xin và các sản phẩm y tế căn bản » ở các nước đang phát triển.

Mỹ thừa nhận “vụng về” gây khủng hoảng tầu ngầm với Pháp

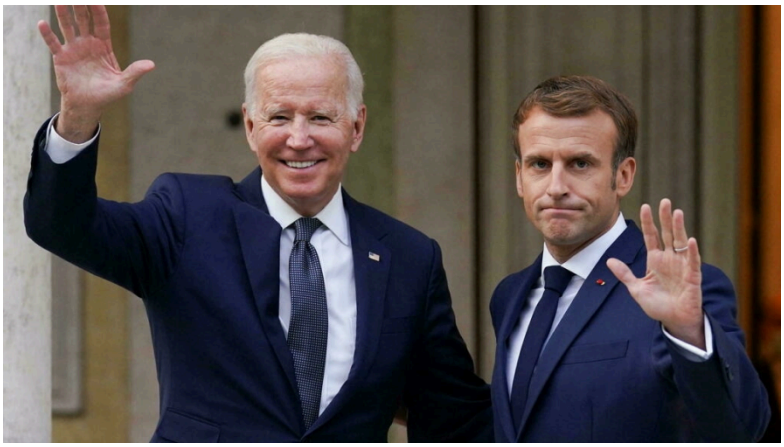

Tổng thống Mỹ Joe Biden (trái) hàn gắn quan hệ với nguyên thủ Pháp Emmanuel Macron tại Roma, trước thượng đỉnh G20. Ảnh ngày 29/10/2021. REUTERS - KEVIN LAMARQUE

Một cuộc họp thượng đỉnh và lời thừa nhận « vụng về » từ phía tổng thống Joe Biden trong khủng hoảng tầu ngầm đã làm giảm căng thẳng Pháp - Mỹ. Sau buổi làm việc với đồng nhiệm Biden tại đại sứ quán Pháp ở Roma (Ý) ngày 29/10/2021, tổng thống Emmanuel Macron cho rằng từ nay cần « hướng đến tương lai », với nhiều điểm được hai nguyên thủ nhất trí trong thông cáo chung, từ an ninh đến phòng chống dịch Covid-19 và năng lượng sạch.

Đặc phái viên RFI Valérie Gas tóm lược buổi làm việc giữa hai lãnh đạo Pháp Mỹ tại Roma :

« Xuất hiện bên cạnh ông Emmanuel Macron và thừa nhận rằng Hoa Kỳ đã « vụng về » trong cuộc khủng hoảng tầu ngầm, ông Joe Biden nhìn nhận nỗi tức giận chính đáng của tổng thống Pháp. Đây là một điều kiện cần thiết để nối lại quan hệ với Emmanuel Macron. Chủ nhân điện Elysée tỏ ra hài lòng ghi nhận nỗ lực của nguyên thủ Mỹ.

Sau cuộc gặp, trả lời báo chí Pháp , tổng thống Macron đã khẳng định: « Chúng tôi đã tái lập niềm tin. Niềm tin cũng như tình yêu, mọi tuyên bố đều tốt, nhưng đưa ra bằng chứng thì còn tốt hơn ».

Và bằng chứng về sự tin tưởng đó, theo như ông Macron hiểu, là tổng thống Mỹ Joe Biden đã thể hiện trong một lĩnh vực rất quan trọng đối với Pháp, đó là vùng Sahel. Ông Macron phát biểu : « Sau lời yêu cầu của chúng tôi, đã có sự hứa hẹn gia tăng phương tiện. Đây là một trong những thành quả để thoát khỏi cuộc khủng hoảng này ».

Theo tổng thống Macron, đó là những phương tiện giúp Pháp trở nên hiệu quả hơn về mặt tình báo để chuẩn bị cho những chiến dịch chống khủng bố.

Ông Macron cũng nhận thấy tín hiệu công nhận vai trò « khung » của Pháp trong một liên quân quốc tế, một vai trò mà chỉ có Hoa Kỳ nắm giữ trong lịch sử đương đại, theo nhận định của ông Macron. Một sự so sánh giá trị để cho thấy chủ nhân điện Elysée muốn đặt Pháp vào vị trí nào ».

Pháp - Mỹ sẽ hợp tác chặt chẽ ở vùng Ấn Độ-Thái Bình Dương

Mỹ công nhận Pháp là « một nhân tố chủ đạo ở Ấn Độ-Thái Bình Dương » dựa trên vị trí địa lý, cam kết của Pháp, cũng như năng lực quân sự với những căn cứ được đặt khắp khu vực, nhằm bảo đảm an ninh, tự do và rộng mở cho khu vực này.

Ngoài ra, trong thông cáo chung ngày 29/10, Hoa Kỳ hoan nghênh chiến lược của Liên Hiệp Châu Âu về vùng Ấn Độ-Thái Bình Dương và cam kết tiếp tục tham vấn sâu rộng về chiến lược của mỗi bên. Nguyên thủ hai nước nhấn mạnh Pháp và Mỹ « cần hợp tác chặt chẽ ở Ấn Độ-Thái Bình Dương », đặc biệt trong bối cảnh những vấn đề về kinh tế, chiến lược ngày càng gia tăng ở khu vực này. Hai bên khẳng định tiếp tục « ủng hộ đối thoại và hợp tác cụ thể với các đối tác trong khu vực, vì chỉ có hợp nhất nỗ lực mới có thể bảo vệ được trật tự quốc tế dựa trên luật pháp và đạt được những cách tiếp cận chung cho các vấn đề quy mô thế giới ».

Về chủ đề tự chủ quốc phòng Liên Hiệp Châu Âu, được tổng thống Pháp khởi xướng và vận động, nguyên thủ hai nước đã tái khẳng định « sự ủng hộ đối với việc tăng cường đối tác chiến lược giữa Liên Hiệp Châu Âu và NATO ».

Căng thẳng liên quan đến xuất khẩu vũ khí cũng sẽ được hai bên tìm cách giải quyết thông qua « đối thoại chiến lược về thương mại quân sự » để « có cách tiếp cận chung về các vấn đến liên quan đến việc thâm nhập thị trường và xuất khẩu vũ khí ». Hiện Hoa Kỳ có Quy định về Kiểm soát trao đổi vũ khí quốc tế (ITAR) cho phép Washington ngăn tái xuất khẩu linh kiện nhạy cảm của Mỹ được lắp ráp trong vũ khí do nước ngoài sản xuất. Nhiều doanh nghiệp quốc phòng Pháp và châu Âu phàn nàn rằng quy định này gây trở cho việc xuất khẩu vũ khí sang nước thứ ba.

Ấn Độ thử thành công hỏa tiễn đạn đạo Agni-5 trong bối cảnh căng thẳng biên giới với Trung Quốc

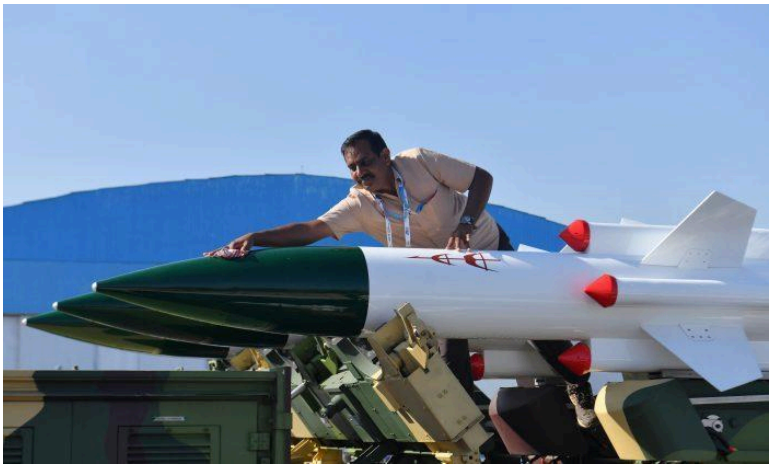

Một nhân viên đang lau chùi Akash, một hệ thống phòng thủ hỏa tiễn đất đối không di động tầm trung do Tổ chức Nghiên cứu và Phát triển Quốc phòng (DRDO) phát triển, vào ngày thứ hai của triển lãm hàng không Aero India kéo dài 5 ngày tại Trạm Không quân Yelahanka ở Bangalore vào ngày 21/02/2019. (Ảnh: Manjunath Kiran/AFP/Getty Images)

Hôm 27/10, các quan chức cho biết Ấn Độ đã phóng thử thành công hỏa tiễn đạn đạo đất đối đất Agni-5, có khả năng tấn công mục tiêu ở cự ly lên tới 3,100 dặm với "độ chính xác rất cao."

Hỏa tiễn này sử dụng động cơ nhiên liệu rắn ba tầng, đã được phóng lúc gần 7 giờ 50 phút tối theo giờ địa phương từ APJ Abdul Kalam Island, ở Odisha. Hòn đảo cách thủ phủ của tiểu bang Bhubaneswar khoảng 93 dặm về phía đông.

Bộ Quốc phòng Ấn Độ cho biết trong một tuyên bố rằng, "Việc thử nghiệm thành công Agni-5 là phù hợp với chính sách đã nêu của Ấn Độ nhằm tạo ra 'khả năng răn đe tối thiểu đáng tin cậy' vốn làm cơ sở cho cam kết 'Không Dẫn đầu trong việc Sử dụng Vũ khí Hạt nhân'".

Vụ bắn thử hỏa tiễn diễn ra trong bối cảnh các cuộc đàm phán đang bế tắc liên quan đến căng thẳng biên giới kéo dài ở khu vực phía tây của biên giới Trung Quốc – Ấn Độ. Bắc Kinh cũng đã tăng cường kho vũ khí hỏa tiễn mạnh mẽ của mình, qua đó thúc đẩy New Delhi cải tiến các hệ thống vũ khí hạt nhân và hỏa tiễn tầm trung và tầm xa trong những năm gần đây và tăng cường năng lực phòng thủ của đất nước này.

Đầu tháng này, vòng đàm phán thứ 13 giữa hai nước, tập trung vào giải quyết các vấn đề tồn đọng dọc theo Đường Kiểm soát Thực tế (LAC) ở phía đông Ladakh, lại thất bại.

Cựu thống đốc New York Andrew Cuomo bị truy tố về tội tấn công tình dục.

Lệnh truy tố được đưa ra ngày 28/10/2021 vì tội tấn công tình dục một nhân viên cũ và ông sẽ ra tòa lần đầu tiên vào ngày 17/11. Một đơn kiện của sở cảnh sát thành phố Albany về hành vi sai trái liên quan đến vấn đề tình dục nhắm vào cựu thống đốc Cuomo đã được đệ trình lên tòa án thành phố Albany, và có giá trị là một bản cáo

trạng. Bị nhiều nhân viên cũ tố cáo trong nhiều tháng, vị thống đốc 63 tuổi đã từ chức vào ngày 11 tháng 8 vừa qua, một tuần sau khi một báo cáo điều tra đã liệt kê trường hợp mười một phụ nữ bị ông quấy rối hoặc tấn công tình dục được công bố.

Nguồn gốc Covid có thể không bao giờ được xác định, theo các cơ quan tình báo Mỹ

Nguồn hình ảnh, Getty Images

Chụp lại hình ảnh,

Covid-19 được phát hiện lần đầu ở thành phố Vũ Hán hồi 2019

Các cơ quan tình báo Mỹ nói có thể họ sẽ không bao giờ xác định được xuất xứ của Covid-19, nhưng đã kết luận virus này không được tạo ra để làm vũ khí sinh học.

Trong một báo cáo cập nhật về nơi virus bắt đầu, Văn phòng của Giám đốc Tình báo Quốc gia Hoa Kỳ (ODNI) nói việc virus lây lan từ động vật sang người hay rò rỉ từ phòng thí nghiệm đều là những giả thuyết hợp lý.

Trung Quốc đã chỉ trích báo cáo này.

Các kết quả điều tra được viết trong một báo cáo mới, cập nhật cuộc điều tra kéo dài 90 ngày mà chính quyền Tổng thống Joe Biden công bố kết quả hồi tháng Tám.

Báo cáo nói cộng đồng tình báo có quan điểm chia rẽ về nguồn gốc của virus. Bốn cơ quan tình báo đánh giá với "độ tin tưởng thấp" rằng nó bắt nguồn từ một động vật bị nhiễm hay từ một virus có liên quan.

Nhưng một cơ quan tình báo nói họ có "độ tin tưởng vừa phải" rằng ca nhiễm Covid ở người gần như chắc chắn là kết quả của một sự cố phòng thí nghiệm, có lẽ liên quan tới một thử nghiệm hay một động vật mà Viện Vi trùng Vũ Hán xử lý.

Báo cáo cũng nói các quan chức Trung Quốc không biết có sự tồn tại của virus trước khi dịch bùng phát lần đầu ở Vũ Hán vào cuối năm 2019. Nhưng theo báo cáo, Trung Quốc đã tiếp tục cản trở điều tra quốc tế và từ chối chia sẻ thông tin.

Chính quyền Trung Quốc cho rằng có mối liên hệ giữa những ca Covid-19 ban đầu với một chợ hải sản ở Vũ Hán, khiến các nhà khoa học theo giả thuyết virus lây lan từ người sang động vật.

Nhưng đầu năm nay, truyền thông Mỹ đưa tin ngày càng có nhiều bằng chứng virus có thể bắt nguồn từ một phòng lab Vũ Hán, có thể qua rò rỉ vô ý.

Hồi tháng Năm, Tổng thống Biden yêu cầu các nhân viên tình báo điều tra xuất xứ của Covid-19, trong đó có cả giả thuyết rò rỉ từ phòng thí nghiệm, một giả thuyết mà Trung Quốc phủ nhận.

Phản hồi về báo cáo tình báo này, sứ quán Trung Quốc ở Washington nói trong một thông cáo với hãng tin Reuters: "Động thái tìm xuất xứ của Covid-19 dựa vào hệ thống tình báo thay vì các nhà khoa học của Mỹ hoàn toàn là một trò hề chính trị.

"Chúng tôi đã và đang hỗ trợ các nỗ lực dựa trên khoa học để tìm kiếm xuất xứ virus, và sẽ tiếp tục tích cực tham gia vào quá trình này. Tuy nhiên, chúng tôi phản đối mạnh mẽ các nỗ lực để chính trị hóa vấn đề này."

Trên thế giới, đã có khoảng 240 triệu ca nhiễm Covid-19 và trên 4,9 triệu ca tử vong.